

Ma'rifa

МАЪРИФАТ • ХАЛҚ ЗИЁЛИЛАРИ ГАЗЕТАСИ •

1931 йилдан чиқа бошлаган

1999 йил 15 декабрь, чоршанба

Баҳоси соғувда эркин нарҳда

№ 99 (7192)

Da'vat

Хар қандай одамга унинг қилган ишларига қараб баҳо бериш керак.
Сервантес

ЎЗБЕКИСТОН-РОССИЯ: ҲАМКОРЛИК КУЧАЙМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов тақлифига биноан Россия Федерацияси ҳукумати раиси Владимир Путин 10-11 декабр кунлари расмий ташриф билан мамлакатимизда меҳмон бўлди.

Ташрифнинг асосий ва муҳим қисми Дурмон қароргоҳида бўлиб ўтди. Давлатимиз раҳбари Ислоҳ Каримов ҳамда Владимир Путин яққам-яққа учрашиб, шу куннинг долзарб масалалари, узаро муносабатларнинг буғунги аҳоли ва иқтисодий турғисида фикр алмашди. Иқтисодий ҳамкорлик давлатларимиз ўртасидаги борди-келиди, оқди-соғлини ривожлантиришга қаратилган, аммо муҳими фақат бутуна эмас. Мамлакатнинг иқтисодий тараққиоти молия, савдо-сотик, маҳсулот ишлаб чиқариш тизими қандай йўлга қўйилгани, дунёдаги илгор давлатлар билан қай даражада шериклик қилиниши боғлиқ. Шундай экан, хоржий давлатлар, жумладан, Россия билан иқтисодий ҳамкорликни янада кучайтириш нафақат бутун, балки келажак учун ҳам зарур.

Ўзбекистон билан Россия ўртасида товар айланмаси ҳажми сўнгги йилларда бироз қисқарган. Бу масалани илҳомий ҳал қилиш, яъни товар айланмаси ҳажмини кенгайтириш давлатларимиз олдига турган муҳим вазифалардан ҳисобланади. Шунингдек, учрашувда минтақавий хавфсизлик ва ҳалқаро террорчилик муаммоси ҳам суҳбат мавзусига айланди. Таъкидландики, давлатлар оқшайишнинг хавф солаётган ҳалқаро террорга қарши ҳамжиҳат бўлиб курашмоқ ларкор. Бунга икки томоннинг ҳам муносабати бир хил. Бутун дунёда таҳлика пайдо қилаётган бу иллат бутун тағ-томори билан йўқотилмас экан, у эртага бундан ҳам аспайди тус олади. Айтиш мумкинки, фаровон келажак қуриш бутун хавфсизлик чоралари нечоғли қатъий йўлга қўйилгани билан кафолатланади.

Икки мамлакат расмий делегацияларнинг кенгайтирилган таркибиди музокараларида икки давлат ўртасидаги иқтисодий, хавфсизлик, муҳофаза саноати, божхона ва бошқа соҳалар бўйича ҳамкорликни чуқурлаштириш масалалари муҳокама этилди. Мазкур масалаларнинг илҳомий ҳал қилинишидан ҳар икки томон ҳам бирдек манфаатдор эканигини томонлар оқшайиш эътироф этди.

Ўзбекистон билан Россия ўртасида дипломатик муносабатлар 1992 йили уриштирилган. Шундан бунча ўрта ҳамкорлик илҳомий ривожланиб бораётгани. Утан йиллар ичда турли мақсадларга йўналтирилган 150 дан ортиқ ҳужжат имзоланган. Жумладан, молия,

маданият, фан ва техника, таълим, ахборот, спорт ва сайёҳлик бўйича, шунингдек, иқтисодий интеграцияни кучайтириш ва харбий соҳада ҳамкорлик бўйича ҳужжатлар бор. 1998 йилнинг май ойида Ислоҳ Каримовнинг Россияга ташрифи, уз навбатда уша йилнинг октябрида Россия Президенти Борис Ельциннинг Ўзбекистонга ташрифи давлатларимиз бирдамлигини янада мустаҳкамлади, дейиш мумкин. Бу ташрифлар чоғида ҳамкорликда "Ил" русумли самолётлар ишлаб чиқариш, 1998-2007 йилларга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик турғисидианги шартнома ва бошқа ҳужжатлар имзоланди.

Дурмондаги музокаралар жуда самарали ўтди, десак хато бўлмайти. Томонлар кун тартибидидаги масалалар юзасидан атрафила фикрлашди. Музокаралардан сўнг, Президент Ислоҳ Каримов ва Бош вазир Владимир Путин Ўзбекистон Республикаси билан Россия Федерацияси ўртасида харбий ва харбий-техникавий ҳамкорликни янада чуқурлаштириш турғисидианги шартномани имзоланди. Шунингдек, икки мамлакат божхона қўмиталари ўртасида акция солиғи солининг товарларнинг ҳаракати устидан божхона назорати уриштириш ташкил этиш борасида ҳамкорлик ҳамда ташқи савдо бўйича божхона статистикаси соҳасида тажриба ва ахборот алмашиш турғисидианги протоколлар, Ўзбекистон Миллий хавфсизлик хизмати билан Россиянинг ҳукумат алоқаси ва ахборот бўйича федерал агентлиги ўртасида ҳамкорлик турғисидианги шартнома қабул қилинди.

Ҳужжатларни имзолаш маросимидан сўнг, мағбуот анжумани бўлиб ўтди. Унда Ислоҳ Каримов ва Владимир Путин Ўзбекистон-Россия муносабатлари, Чеченистондаги воқеалар, бутунги музокаралар бўйича журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди.

Россия ҳукумати раҳбари В.Путин Ўзбекистон Президенти Ислоҳ Каримов ҳамроҳлигида В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш биносига келиб, ушбу корхона фаолияти билан таништи. Шунингдек, Рус академик театри, Темурилар тарихи давлат музейини зиёрат қилди.

(ЎЗА)

Устоз - шогирд ўртасидаги муносабат ўзаро ҳурмат ва иззатга асосланган бўлса, кўтилган самарани беради. Муқаддас Расулова кўплаб муаллимларга устоз. Унинг зукко шогирдларидан бири Дилдора Комиловани.

Суратда: Тошкент шаҳридаги 128-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Муқаддас Расулова ҳамда ёш муаллима Дилдора Комиловалар дарсни қандай ўтиш юзасидан маслаҳатлашмоқдалар.

Р. АЛЪБЕКОВ олган сурат.

УЧРАШУВ БЎЛИБ ЎТДИ

Нукус шаҳрида қорақалпоғистонлик сайловчиларнинг Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан мамлакат президентиликга номзоди курсатилган ҲХДП Марказий Кенгашининг биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов билан учрашуви бўлиб ўтди. Унда сиёсий партиялар, хотин-қизлар, ёшлар ташкилотлари, илм-фан намоёндалари, фуқаролар йиғинлари фаоллари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Учрашуви Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловни ўтказувчи 14-Қорақалпоғистон округ сайлов комиссияси раиси Абдукарим Мамбетқаримов бошқарида. Президентликка номзод А.Жалоловнинг ишончли вакили Қорақалпоғистон Республикаси ижтимоий таълим вазири Сирожиддин Қутлимуродов йиғилганлари номзоднинг таржамани холи

билан таништирди. У А.Жалолов таниқи олим, жамоат арбоби эканини, фалсафа тарихи, ижтимоий фалсафа ва сиёсатшунослик йўналишларида самарали илмий-тадқиқот ишларини олиб бораётганини таъкидлади. Айни вақтда А.Жалолов йирик сиёсий партияга раҳбарлик қилмоқда.

Президентликка номзод А.Жалолов учрашувда йиғилганлари ўзининг сайловда дастури билан таништирди. Дастурда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, барча амалдаги қонунларга садоқат, уларнинг изчил амалга оширилиши ва мамлакат фуқаролари ҳуқуқлари ҳамда эркинликларининг янада тўлароқ рўёбга чиқиши йўлида сиёсий ҳизмат қилиши назарда тутилган. Бунинг учун сиёсий, иқтисодий-ижтимоий, маънавий, шунингдек та-

шки сиёсий ва миллий хавфсизлик ҳамда муҳофаза соҳаларида амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар белгиланган.

Қорақалпоғистонлик сайловчилардан Нукус шаҳридаги 14-мактаб директори Жамбил Жилкиманов, Кеғейли туманидаги Обод овули касалхонаси бош шифокори Перуза Отажонова ва бошқалар учрашувда сўз олиб, 2000 йил 9 январь кун Президент сайловида йиғилганлари мамлакатимизнинг аҳолида гуллаб-яшнаши, аҳоли турмуши фаровонлиги юксалиши, тинчлик ва оқшайиш шалк барқарор бўлиши кўзлаб фаол иштирок этишга даъват қилдилар.

А. ИСКАНДАРОВ, ЎЗА мухбири

САХОВАТ – ЭНГ ЭЗГУ ФАЗИЛАТ

Раҳм-шафқат, меҳр-муруват, саховат инсонни эл ичда муқаррам ва азиз қилган энг улуғ фазилатларидир. Айниқса, муҳтожларга, ногиронларга қилинган яхшилик ҳеч қачон бесавоб, бесоқибат қолмайди. Хар бир яхшиликка салҳақ саовоби берилур, дейилади муборак ҳадисларда. Хусусан, Соғлом авлод иили арафасида катталар малади ва муруватига эҳтижман болаларга ердан курсатиш, уларнинг руҳини кутариш ва турмуш шароитини яхшилаш йўлида олиб бориладиган ишларда ибрат намунаси бўлиши, табиий.

Мамлакатимиз Президенти Ислоҳ Каримов Тошкент шаҳридаги 100-полиомелит ва мия фалажи билан хасталанган болалар мактаб-интернати тарбияланувчиларга хаста болаларнинг кўнглини кутариш, турмуш шароитини яхшилаш, таълим-тарбия жараёнларини замонавийлаштириш, даволлаш мақсадларига сарфлаш учун ўзининг мамлакатимизда ва хорихда чоғ этилган китобларининг қалам ҳақи ҳисобидан 500 минг сум ва 10 минг АКШ доллари миқдоридидаги шахсий маблағини ҳаля этди. Шунингдек, мактаб-интернат тарбияланувчиларининг барчасига бир сирдан кийим-кечак совға қилинди.

Совгаларни топшириш маросимида Президент девони Ахборот-таҳрир хизмати раҳбари Х.Султонов Юрғобушнинг мактаб-интернат жамоасига йўлаган мактубини ўқиб эшиттирди. Унда хасталикка қалинган болаларга таълим-тарбия бераётган, даволлаётган меҳнат юксак баҳоланган. "Сизларнинг алоҳида эътибор ва меҳрга муҳтож бўлган ногирон болаларни таълим билан парвариш қилиб, уларга қалб ҳуриниғини бағишлаб, билдм ва тарбия бераётганигиз тоғт саовоби ишлар. Саховат, меҳр-шафқат, малада муҳтож одамларнинг оғирини енгли қилиш, ҳамлард бўлиш - халқимизнинг энг улуғ фазилатидир", деб таъкидлананди мактубда. Интернет ўқувчиларини фарзандларим, деб атаган Президентимиз уларга Яраттандан сиҳат-саломатлик, мустаҳкам ирода ва бахт-саодат тилайди.

Президент ҳаляларини топшириш маросимида суз олган интернет мураббийлари ва ота-оналар "Саовоб ишни хар кун қилиш керак, саовоб ишни хар ким қилиши керак", деган ибратли ибора бутун амалда тасдиғини тоғиб турганини айтишди. Тарбияланувчилар номидан таширган Маъмур Хужаев эса Президентнинг давлат ишларидан ортиб, ногирон болалар ҳолидан хабар олишга, турмушини енгилаштишга, руҳини кутаришга имкон тоғланган барча болаларнинг кўнгли тоғлай кутарилишини таъкидлади. "Биз йилгига уч-тўрт мартадан совға олаймиз. Бу эътибор ва таълим билан без кетмайди, албатта. Биз Президентнинг ишончини албатта оқлаймиз, уз миннатдорчилиғини нафақат сузда, амалда ҳам ибот қиламиз", деди у.

— Биз — меҳрга муҳтож болаларнинг

тарбиячилари, — деди мактаб-интернат директори Муқаддас Мирҳамедова, — Президентимиз хайр-саховатда ҳам кўчиликимизга намуна кўрсатганидан беҳад қувондик. Мамлакатимизнинг барча фуқаролари у кишидан ибрат олмоғи керак.

Интернат мураббийлари Президентимиз шу йил феврал ойида ҳам уз китоблари учун олган қалам ҳақининг бир қисмини ердан сифатида мазкур мактабга ҳаля этганини, бу маблағ ногирон болаларга таълим сифатида мазкур мактабга ҳаля этганини, бу маблағ ногирон болаларга таълим сифатида мазкур мактабга ҳаля этганини айтишди. Бу сафарги ердан ҳам ана шундай энг мақсадлар учун сарфланишини таъкидлашди.

Шунингдек, Самарқанддаги 10-меҳрибонлик уй-лиёйда тарбияланган болалар ҳам Президент совгаларини олди. Бу ерда ҳам меҳрга муҳтож болаларнинг кўнглини кутариш йўлида қилган-қуп хайрли ишлар амалга оширилди. Укув-тарбия жараёнини таъкидлаштириш ҳамда болалар истеълоғини юзата чиқариш йўлидаги илҳомий шунинг бир қисминдир. Бу даргоҳ тарбияланувчиларини хунармандлиги, ташаббускорлиги қўлларга маълум. Улар республика миқёсида утказилаётган турли курик-тағилловларда муваффақиятли қатнашиб, совринли уриларини қўлга киритмоқда.

Уй-лиёй қошида ташкил этилган "Бинафша" фольклор-этнографик даста аъзолари эса бу йил республика тағилловиди юксак баҳога сазовор бўлди. Ўзбекистоннинг энг бахтли эл навардари, Юрғобушнинг энг бахтли турғиси. Президентимиз шу муносабат билан уй-лиёй жамоасига катта меҳр-муҳаббат билан йўрилган мактуб йўладди. Унда, жумладан, шундай сатрларни ўқиб мумкин:

"Ота-она меҳрига муҳтож болаларнинг бошини сийлаш, кўнглини кутариш, ҳаляда турғи йўл танаб олишига ердан бериш азалий Шарқона фазилатидир. Сизлар саовоби меҳнатини билан бағрикенг халқимизнинг ана шу энг улуғ нарсини лавом эътибор, соғлом авлод тарбиялашдек муқаддас ишмигизга салмоқли ҳисса қўлиш келмоқдасиз.

Сизнинг жамоангизда бўлган хурмат-эҳтиромим, жондан азиз фарзандларимизга чексиз меҳрим ифодаси сифатида сўнгги йилларда чоғ этилган китобларим учун берилган қалам ҳақидан 500 минг сум ва 10 минг АКШ доллари миқдоридидаги маблағни меҳрибонлик уйи ҳисобига утказишга қарор қилдим".

Мазкур жамоалда ҳам ана шу мактуб ва ҳаляни топширишга бағишланган маросим бўлди. Мактубни Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т.Рисқиев ўқиб эшиттирди. Маросим чоғида бу ерда тарбияланган утил-қизнинг хар бирига Президент номидан кийим-кечак ҳам совға қилинди.

Муслимон НАМЎЗОВ, Ҳамза ШУКУРОВ, ЎЗА мухбирлари

JUMLADA JANON

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов Фармонига биноан Алишер Омонлаевчи Файзуллаев Ўзбекистон Республикасининг Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган Қироллиғидаги Факулдада ва Мухтор элчиси этиб таинланди.

Жиззаҳда Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан мамлакатимиз Президентлигига номзод, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалоловнинг вилоят сайловчилари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Бадий академияси Санъатушунослик илмий-тадқиқот институтига япониялик олимлардан магнит тасмаларидаги ёзувларни лазер дискга кўчиришга имкон берадиган аппарат совға қилинди, уни институтига Япониянинг Ўзбекистон Республикасидаги Факулдада ва Мухтор элчиси Кёко Накаяма хоним топширди.

Филиппиннинг Лусон оролида содир бўлган зилзила оқибатида уч киши ҳалок бўлди, 30 киши жароҳатланди.

Судан Президенти Умар ал-Башир мамлакатда факулдада ҳолат эълон қилди ва Ҳасан ат-Туробий бошчилиғидаги парламентни тарқатиб юборди.

Чилида ўтказилган Президент сайловида президентликка номзоди қўйилган олти кишидан ҳеч қайсиси 50 фоиздан кўп овоз ололмади.

Хитойнинг Шанвэй шаҳрида халқаро қароқчилар гуруҳи устидан суд бошланди.

ФАОЛЛАР ЙИГИЛИШИ

Республика таълим марказида фаоллар йиғилиши ўтказилди. Таълим тизимининг турли бўғинларида меҳнат қилиб келаятган фаоллардан бир гуруҳи Давлат мукофотлари билан тақдирланган эдилар.

Йиғилиш аввалида ана шу мукофотлар топширилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т.Рисқиев мукофотлари ўз эгаларига топширар экан, зал узра гулдурас қарсақлар қалинб турди. Т.Рисқиев нуфузли Давлат мукофотлари олган зиялиларни чин юракдан табриклади.

Таълим фаолларининг йиғилиши Президент сайлови ҳам бағишланди. Республика халқ таълими вазири Ж.Йўлдошев, РТМ директори ўринбосари М. Абдураимова, ЎзПФТИ бўлим бошлиғи М. Расулова, Бухоро вилояти Вобент туманидаги 31-мактаб директори Соғина Уринова, Самарқанд вилояти Қўшработ туманидаги 12-болалар боғчаси мудири Гулнора Қўчқорова, Тошкент шаҳридаги 70-ўрта мактаб ўқитувчиси Диффуза Ганиева ва бошқалар сузга чиқишиб, юрғобушимиз Ислоҳ Каримов номзодини қўллаб-қувватлашди. Чунки Ўзбекистонда бутунги кунда рўёбга чиқарилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг барчаси айнан И. Каримов фаолияти билан чамбарчас боғлиқ.

Йиғилиш иштирокчилари 2000 йил 9 январда ўтказилган Президент сайловини кўтарики руҳда ва ташкилий жиҳатдан пухта ўтказиш юзасидан муружаатнома қабул қилишди.

МУХБИРИМИЗ

Дунё янги аср остонасида 2-бет

Xalqaro anjuman

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МИЛЛИЙ ДАСТУРИ: ИСЛОХОТЛАР НАТИЖАЛАРИ, МУАММОЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛАРИ

Бутун Тошкент архитектура қурилиш институтида "Қаррлар тайёраш миллий дастури: ислохотлар натижалари, муаммолари ва истиқболлари" мавзусида халқаро илмий-амалий анжуман ўз ишини бошлади.

Мазкур анжуманини таъкидлаган асосий мақсад бундан икки йил муқаддам республикамизда қабул қилинган Қаррлар тайёраш миллий дастурини жорий қилишнинг натижалари, муаммолари ва истиқболларини муҳокамадан ўтказиш ҳамда таҳлил қилиш, мамлакатимизда таълим тизими ва кадрлар тайёраш борасидаги ислохотларни чуқурлаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқишдир.

Икки кун давом этадиган ушбу анжуман ишида Франция, Япония, Корея, АҚШ, Германия, Англия, Россия, Ташланд, Канада, Финляндия каби давлатлардан етакчи олимлар, Ўзбекистондаги Тинчлик корпуси, Гёте институти, Британия Кенгаши, СОРОС — Ўзбекистон оқшайиш жамият институти, Франциянинг Марказий Осие бўйича тадқиқот институти, Миср маданият маркази, ТАСИС, АБР лойиҳалари вакилларининг иштироки мазкур тағбирнинг халқаро нуфузини ошириши аниқ.

Мухбиримиз

(Мазкур анжуман ҳақидаги батафсил маълумотлар билан газетамизнинг навбатдаги сониди танишасиз).

ОҒАХИЙ ВА МИЛЛИЙ АДАБИЁТ

Тикланаётган тарих, чирой очаётган юрт, буюк аждодлар руҳини хотирлаш, келажак авлод учун кайғуриш—буларнинг барчаси истиқлол шарофати, истиқлол берган имкониятлар. Кеча Мўминий номидаги мусиқали драма ва комедия театри биносида Мухаммад Ризо Эрмиёев ўғли Оғахий таваллудининг 190 йиллиғига бағишланган илмий-адабий анжуман ҳам шундай имкониятлардан бири бўлди.

Республика Маънавият ва маърифат кенгаши, Республика Маданият ишлари вазирлиғи, "Ўзтелерадио" компанияси ҳамкорликда ўтказган бу анжуманини Республика Маънавият ва маърифат кенгаши котиби Аслидин Болиев кириш сўзи билан очди. Оғахийнинг бой адабий мероси, унинг Хоразм, демакки ўзбек адабиётига қўшган ҳиссаи ҳақида "Оғахий ва миллий адабиёт" номида маърузасида филология фанлари доктори А.Абдуғафуров гапирди. "Оғахий ва мусиқа санъати" номида маърузада эса Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазири ўринбосари О.Матқубов Оғахийнинг миллий мусиқасини ривожига қўшган ҳиссаси нақадар улкан эканигини эътироф этди. Ўзбекистон халқ артисти Ортик Отажонов, Ўзбекистон халқ хофиси Қувондиқ Искандаров, хонанда Абдуқаҳҳор Жалилов, "Ўзтелерадио" компанияси қошидаги Мақомчилар жамоаси Оғахий фазаларига басталанган қўшиқлар билан йиғилганларни хушнуд эттишди.

Шарифа МУРОДЖОН қиз

Назми наво топган шоир 3-бет

ЎЗЛИКНИНГ УЗУН ЙЎЛИ

ёхуд КАЧАЛ ПОЛВОННИНГ СИРИ

Қишлоғимизда Мели полвон деган донгдор курашчи бор эди. Узок-яқин музофотларда ҳам шуҳрат туғтанди. "Унча-мунчага елкаси ер искайдиғанлардан эмас", дейишарди полвонни билганлар. Бобом кўп тақорларди: — Бир йили нақд пойтахтнинг ўзидан соврин олиб келди. Бир жуфт этиғу уч юмалоқ тўксон беш. Чойни менга чи-

қартириб юборган эди, барака толгур. Лекин неғадир Мели полвонга ҳеч меҳрим йиймасди. Чунки у менинг тасавуридаги — тоғ келбати, мушмути чалокнинг бошида, гўмбур овозли полвонларга ўшамасди-ди. Мели полвоннинг жусаси кичик, товуси ингичка, одамга ювоб бокарди. Бунинг қаери полвон экан, дея кўп уйларимди.

Бу ўй мактабга борганимча менга ҳамроҳлик қилди. Бир-икки харф таниганимдан сўнг, барча

G'urur tarbiyasi

болалардай эртақларни хижжаклашга тушдим. Кўп эртақларни ўқидим. Лекин уларнинг орасидан учтаси хаёлимда муҳрлиб қолди: ўзимизнинг Качал полвон,

туркманларнинг Нўхат полвонига ўхшашларининг "Муҳижок с ноготок"и. Қандай қилиб бу митти вуждлар алп-алп одамлар ҳам бажара олмайдиган ишларни удралашган. Уларнинг (дарвоқе, Мели полвоннинг ҳам) сирини мадада? Сирининг тағига етиш учун эса ўн йилдан ошқик вақт керак бўлди.

Яқинда қўқонлик машхур

Турсунали полвон билан суҳбатлашиб қолдим. — Полвон учун асосий қиссима нима? — деб сўрадим у кишидан. — Рухий қувват,— деб жавоб берди полвон мен донг қолдириб—Токи, полвон руҳан бақувват бўлмаса, даврада қўли баланд келиши гу-мон.

(Давоми 2-бетда)

КЎХНА МАДАНИЯТ НАМУНАЛАРИ

Узун туманидаги "Мустақиллик" маҳалласида илмий изланишлар олиб бораётган ўзбек ва япон олимлари бу худуддан сопол хайкалча, кумуш тангалар ва сопол сув ўтказгичлар топшиди. Қадим-шунослар кўхна маданиятдан дарак берувчи мазкур топилмаларнинг ёшини ва қайси даврга тааллуқли эканигини аниқлаш бўйича тадқиқотлар олиб боришмоқда.

КЕЧАСИ ИШЛАЙДИ

Ха, Дрезден шаҳрида фаолият кўрсатаётган кутубхоналардан бири соат 19 дан кеч 24 гача ишлайди. Бу ерда китоб ва журналлардан ташқари, магнитофон ёзувлари, турли мавзуда лекциялар, ҳажвчиларнинг чиқишлари, шахмат ва бильярд зали китобхона иштиёрида бўлади. Кутубхона ходимларининг айтишича, айни пайтда миҳозлар ўртасида бадий эмас, илмий адабиётга қизиқувчилар кўпчиликини ташкил этади.

РАНГИГА ҲАМ БОҒЛИҚ

Америкалик мутахассислар автоҳалокатлар бўйича узок йиллар текшириш олиб бориб, қуйидагича хулосага келди: ёркин рангага (қизил, тўқ, сарик, тўқ занғори, оқ яшил) бўялган машиналар жигаранг, мовий, тўқ яшил сингари ранглардаги машиналарга қараганда кўпроқ автоҳалокатга дучор бўлар экан.

(Боши 1-бетда)

КОМИЛЛИК КЎШКИНИНГ ПИЛЛАПОЯСИ

Ушбу суҳбатдан сўнг, руҳий тарбияси, руҳий баркамоллик ҳақида кўп ўйлай бошладим. Тарихимизнинг бир-икки варағини титқиладим. Амин бўлдимки, ушмундоқ тарбия илдилари азал-азалгача бориб тақалади. Ва у комиллик кўшиги элтувчи асосий пиллапоя ҳисобланган. Навоий бобомизнинг машҳур китъасини эслайлик:

Камол эт касбим, олам уйдим, Сенга фарз ўлмагай гамнок чикмок. Жаҳондин нотамом ўтмак байниқ, Эрур ҳаммомдин нопок чикмок.

Комиллик сари инти-

кин у ёки бу хислатнинг галаба қилиши эса, шубҳасиз, одамзотнинг узиға, унинг ўша хислатларға таъсир этиш кучиға боғлиқ. Демак, инсон ўз руҳиятини бошқариш имконига эға. Бирок бошқариш имкони бўлган билан, унга ўз-ўзидан эришиб бўлмайди. Бунинг учун, тасаввуф ахлининг эътирофига, риёзат чекмок керак. Емон хислатлар (ёвузлик, бесабрлик, нафс, ҳасад...) харҳашасига дош бера билиш, уларға қарши эзгу хислатларни уйғота олмақ лозим.

Ана шундай унсурларни мужассам эта олган кишида ИРОДА деган куч пайдо бўлади. У жисмоний кучдан-да ўн чандон залворли. Качал полвон, Нўхат полвону Мели полвонларнинг сирини шунда бўлса, ажаб эмас.

"ТЕПА" ТУШОВЛАГАН

ЎЗЛИКНИНГ УЗУН ЙЎЛИ ёхуд КАЧАЛ ПОЛВОННИНГ СИРИ

лиш дунёда яшамокнинг асосий фарзи, демокда шоир. Хўш, комиллик қаерда шаклланади? "Руҳият орқали амалға ошади" дейди Юнус Эмро:

МЕНИ (яъни комилликни — А.Ш.) менда дема, менда эмасман.

Бир мен бордир, менда менинг ичимда.

Комилликнинг макони аниқ бўлди. Энди унинг шаклланиши теварағида қурб юришиб кўрайлик. "Авесто"да айтилишича, одамзот руҳиятида икки куч — эзгулик ва ёмонликнинг қаттиқ кураши боради. Шу кучларнинг қайси қариб устун келишиға караб инсон комиллик ёки тубанликка юз тутайди. Ле-

ТИЗГИН

Шўро истибодоти ҳақида кўп гапирдик. Гапирялгимиз. "Жуда меъдаға тегиб кетдиларинг-ку" дегуларинг ҳам бор. Бирок ўша тузумни синч билан нигоҳдан ўтказаверган сари, унинг янгидан-янги кирдироклари очилверди. Биз эса яна гапиршиға мажбур бўлаверамиз. Шу тахлит давом этаверайди.

Бундай олиб қарасангиз, Шўронинг тепасида кўп "ақли беш"лар турганлиғига амин бўласиз. Уларнинг халқни урмай, сўкмай, бурнини қонатмай манкуртта айлантириш ҳадисини обдон эғаллаганлиғига қойил қоласиз.

Юқорида инсоннинг ўз руҳиятини ўзи бошқариш имкони — ИРОДА КУЧИ ҳақида га-

пирдик. Шўро мана шу психологик ҳолатдан усталлик билан фойдаланди. Халқ руҳиятини "тепа"дан туриб бошқара бошлады. Уни ўз таъсир кучи остиға олди. Халқ ўйламай қўйди. Унинг учун "тепа" уйлады.

Шу ерда бир нарсани таъкидламоқчиман. Баъзилар ҳали ҳам "у пайтлар ҳамма нарса тайин, ҳамма нарса муҳайё эди" деб ёзиришади. Билишмайдики, ўша "тайин"лик халқни манкуртта айлантиришнинг бир воситаси эди. Унда кураш хиссини ўлдиругуви бир амал эди.

ЎЗБЕКНИНГ ТИЙНАТИ ҲАҚИДА

Ҳақиқатдан ҳам бундай бўлди. Турли-туман фикрлар айтилди.

Ақсарият олимлар таъкидлашдики, ўзбек халқига юздан ортик фазилат хос. Замонлар бўронидан уларнинг кўпчилиғиға чангард юккан. Ўзбек характерини шакллантириш учун ана шу фазилатларни камол топтириш керак. Бу — олимларнинг фикри. Лекин қандай йўл билан...

ЎЗБЕКНИНГ ТИЙНАТИ ҲАҚИДА

Бизнингча, энг аввало, ўзбекда ЎЗЛИК хиссини тарбиялаш керак. Зеро, ўзидаги фазилатларни инсоннинг ўзи камол топтиради. Шундангина мустақиллик пайдо бўлади, фикр пайдо бўлади, шахс пайдо бўлади.

Аскар ШОКИР

Tanlov

ЁШ ҲАҚИДА

Тошкент вилояти педагогик ҳодимлар малакасини ошириш институтида ўқитувчилар ўртасида турли мавзуларда қатор тадбирлар ташкил этилмоқда. Институт раҳбари Д.Маликова раҳбарлиғида "Маънавият, маърифат ва қўшимча таълим" бўлими томонидан ўтказилган "Миллий ғоя, истиқлол мафкуриси — маънавият, тарбия мезони" мавзусидаги илмий-назарий анжуман ҳам шулар сирасига кирди. Унга ТВҲМОИ тингловчилари, шаҳар ҳокимлиғи вакиллари, вилоят халқ таълими бошқармаси ҳодимлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Диний ишлар қўмитаси раиси Фозил кори Собиров тақдир этилди. Анжуман институт тингловчиларида қатнашувчи бўлди.

Ҳақиқатдан ҳам бундай бўлди. Турли-туман фикрлар айтилди. Ақсарият олимлар таъкидлашдики, ўзбек халқига юздан ортик фазилат хос. Замонлар бўронидан уларнинг кўпчилиғиға чангард юккан. Ўзбек характерини шакллантириш учун ана шу фазилатларни камол топтириш керак. Бу — олимларнинг фикри. Лекин қандай йўл билан...

1. Гурухни таништириш (шеърый усудла).

2. Ўқитувчилик маҳоратини намойиш этувчи монолог.

3. Савол-жавоб ("Таълим тўғрисида"ги Қонун ва "Қадрлар тайёрлаш миллий дастури"ға мувофиқ).

4. Фантазия (XXI аср мактаби).

5. Эркин мавзу (Аёллар йиллиға бағишланган).

6. Ташкилий қисм (эмблема, Ёшлар кунига ёки Аёллар йиллиға аталган деворый газета).

7. Дастурхон безаш маданияти (миллий анъаналар руҳида).

Кўриқ-танловда ёш ўқитувчиларимизнинг дид билан бир хилда киيينишлари, безакли эмблемалари, ўзларининг сўз устаси эканликлари, актрелик борасидаги қобилиятлари, чиройли рақслари томошабинларни лол қолдирди.

Кўриқ-танловда Олмалик шаҳар ХТБнинг "Ёшлик-2" гурухи 1-урин, Тошкент туман ХТБ гурухи 2-урин, Урта Чирчиқ тумани "Қамолот" гурухи 3-урин соҳиби бўлдилар. Хуллас, ёш ўқитувчиларимиз етук маънавиятини, зукко ва чақонликларини тула намойён эта олдлар.

Б.ТОЙЛОР

Milliy dastur — amalda

Тошкент архитектура-қурилиш институтининг "Гидротехника иншоотлари, замин ва пойдеворлар" кафедрасида ҳам янги жорий этилган таълим йўналиши ва мутахассисликлар классификаторига асосан, "Гидротехника ва транспорт иншоотлари қурилиши" йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш ишлари бошланди. 1999-2000 ўқув йилидан эса "Гидротехника қурилиши" бўйича магистрлар тайёрлана бошланди. Маэкур йўналишға оид давлат таълим стандар-

зон эканлигини таъкидлаш кифоя. Собиқ иттифоқ даврида йирик ГЭСлар қуришға аҳамият берилар, уларни барпо этиш қатта иқтисодий маблағ ва куч талаб этади. Ҳозирги шароитда эса бундай ГЭСларни қуриш мақсадға мувофиқ эмаслиғи барчаға аён. Ўзбекистоннинг узиға хос географик, иқлимий ва иқтисодий шароитини назарда тутган ҳолда қўллаб кичик ва микро ГЭСларни барпо этиш мақсадға мувофиқ.

кичик ГЭСлар ёрдамида йилнинг барча фаслларида электр энергияси билан таъминланишлари мумкин. Бундай ГЭСларнинг қурилмалари жуда содда бўлиб, асосан сув оқимиға урнатилган микрогидроагрегатдан ташкил топади ва мураккаб гидротехника иншоотлари қуришни талаб этмайди. Кичик ва микро ГЭСлар келажакда республикамиздаги гидроэнергетика қурилишда муҳим аҳамият касб эти-

КЕЛАЖАК ИНШОТЛАРИ

ларни асосида соҳаға мувофиқлашган ўқув режалари, фан дастурлари яратилди. Кафедрамиз олимлари томонидан янги ўқув ва услубий адабиётлар давлат тилади ёзилмоқда. Улар эса гидроэнергетика ва транспорт соҳасини етук кадрлар билан таъминлашға жуда асқотади.

Бундай ГЭСлар бизнинг шароит учун ниҳоятда қўлай бўлиб, уларнинг иқтисодий самардорлиғи нефть, газ ва кўмир таннархининг ошиб бориши билан белгиланади. Шу билан бирға кичик ГЭСларни энергия манбаи бўлган дарёлар ва уларнинг атрофида қуриш айниқса аҳамиятлидир. Чунки, турли хўжайиқлар, фермалар, геологик экспедициялар, йирик булаган ишлаб чиқариш устаноналари ва шак билар

шини назарда тутсақ, ҳозирдан бошлаб ўқув дастурларида маэкур масалалар ҳам қамраб олиниши керак.

Кафедрамиз олимларининг бу борада олиб бораётган ишлари яқин йилларда ўз самарасини беради, деган умиддамиз.

Ҳаёт РАСУЛОВ, Тошкент архитектура-қурилиш институтининг кафедра мудири, Ҳомидхон ФАЙЗИЕВ, доцент

Бир маҳаллар ўқувчининг кийиниши хусусида қизиқ ёндашув бўларди. Бежирим, матоси тоза (албатта, бундай кийимлар қимматроқ эди), узиға ярашган кийим кийган ўқувчи иза қилинади.

БОЛАЛАР КИЙИМЛАРИ НАМОЙИШИ

ди. Унинг ечимини учун эса изланишлар, ҳаракатлар қилинпти. Халқ таълими вазирлигининг ташаббуси билан республика ўқувчилар саройида болаларнинг кузги-киши курткалари, пойафзали, сумкалари ишлаб чиқараётган корхоналар маҳсулотларининг тендери бўлиб ўтди. Унда шу йўналишдаги республикамизда фаолият кўрсатаётган қарийбки барча ишлаб чиқариш акционерлик жамиятлари иштирок этиди.

Маҳсулотлар намойишини кузатар эканмиз, уларнинг энг аввало, пишиқ-пухта ва яна шубҳасиз, чиройли, бежирим тикилишиға интилиш кучайганининг гувоҳи бўлдик.

Тадбирда халқ таълими вазирини Ж.Йўлдошев қатнашди.

А.ШОКИРОВ

ҲАВАС — ЭЗГУЛИК ИБТИДОСИ

Ҳавас қилиш, орзу қилиш — инсон ҳукмиға буйсунмайдиған туйғулардир. Инсон улгайгани сари орузларининг рубёба чикишиға булган интилиши ҳам улгайверади. "Орузлар дунёға гузаллик ва маъно бахш этади", — дейди француз адибларидан бири. Бу орузлар эса вақт ўтган сайин эҳтиёжға айлана боради. 1966 йили Амуларе туманидаги урта мактаблардан бирини тутатган Марям Жабборберганова шундай уйлар билан Тошкентга йўл олади. Ҳаётининг дастлабки жиддий синовларида муваффақиятли утиб, рус тили ва адабиети институтиға кириди.

Ta'lim fidoyilari

Айни номдаги мактабда иш фаолиятини бошлади. 1985 йилдан буюн Амуларе туманидаги 42-урта мактабда услубчи ўқитувчи бўлиб ишлаб кельмоқда. Турмуш урғочи ҳам узиға касбдош. Ота-онасининг ўқитувчи эканлиғи қизи Дилфузани ҳам бефарқ қолдирмади. У ҳам усталари — ота-ониси билан мактабда бирға фаолият кўрсатмоқда.

— Мактабимиз жамоасида Марям опа дарс ўтиш услублари ва ташкилоти билан ажралиб турмайди. У ташкил қилган рус тили тутарағи ўқувчилар билан доимо гавжум. Айни пайтда опанинг қўллаб-қўллашчи республикамизнинг турли олий ўқув юртиларида таълим олишмоқда. Бу эса филолий ўқитувчининг меҳнатлари натижасидир, — дейди директор Урнубосари Курол Мамутов.

Қилинган истақларнинг рубёби меҳнат ортида буй курсатади. Марям Жабборберганова ҳам ўз интилишлари билан бутунгун даражасига етишти. У янаям эзгу орзулар билан фаолиятини давом эттирмоқда. Бу мақсадлар йўлида унга омад тилаймиз. Зеро, онг — буйсунмас. Ҳаёт эса тўхтаб турмайди.

Шерали НИШОНОВА, Гулсара КАМОЛОВА

Айни кунларда Республикаимиздаги кўпчилик мактаблар энг замонавий техникалар, ўқув қуроллари билан тўлиқ таъминланмоқда.

Шайхонтохур туманидаги 324-мактаб ҳам шундай мактаблар сирасидандир. Мактаб директори Салима Шаронова ўз вақтида оила аъзолари билан мактабнинг қурилишиға қатнашса қўшиб, мактаб очилиши учун меҳнатини аямаган эдилар. Ҳозирги кунда мактаб Ўзбекистон—Франция дўстлик жамиятиға, бундан ташқари, бокс, теннис уюшмаларига аъзо ва бу ерда бир қанча рақс тўғрағи, миллий зардушлик тўғрақлари ишлаб турибди.

Мактабға Япониядан, Исроилдан ва бошқа мамлакатлардан мутахассислар келишиб, мактаб дастури билан танишиб кетишти.

Мактабга мунтазам равишда таникли кишилар, шоирлар, актёрлар ташриф буюришиб, ижодий учрашувлар ўтказиб туришади.

— Мактабимиздаги бундай ишларни жонлантиришда раҳбаримиз Салима опанинг хиссаси қатнашмоқда, — дейди 1- "А" синф раҳбари Назира Абдуллаева.

Мактабдаги ўқувчиларнинг ота-оналари жуда хурсанд бўлишмоқда, негаки улар тўғрақларини шуғуллаана бошлагандан буюн хулқлар, ҳам, феълари ўзлаштириши ҳам яхши натижалар бермоқда.

Суратларда: мактаб раҳбари Салима Шаронова ўқитувчилар билан иш юзасидан суҳбатлашмоқда.

Б.РИЗОКУЛОВ олган сурат

РАҚАМЛАР: — ривожланган (санотланган) мамлакатларда 98 фоз болалар бошланғич таълим олиш имконига эға:

— ҳозирда инсониятнинг олтидан бир қисми — 855 миллион одам ўқиб ёзиш маълумотига эға эмас:

— ривожланаётган давлатларда 130 миллион (21 фоз) мактабларға жалб этилмаган болаларнинг учдан икки қисми кизлардир:

— кейинги 10 йилда курулиш тўқнашувлар ва урушлар сабабдан 2 млн. бола ҳаётдан кўз юмган, 6 млн. нафарни жароҳатланган, 12 млн. бола бошпанасиз қолган, 1 млн.ға яқини ота-онаси ва уйжойидан ажралган, 10 млн. норасида психологик қобилиятдан маҳрум бўлган:

— сайёрамиздаги 96 фоз болалар "Бола ҳуқуқлари" тўғрисидаги Халқаро конвенциянинг ратификация қилган мамлакатларда яшайди:

— янги ўн йилликда дунё болаларини тўлалиғича мактабларға жалб этиш учун 7 млрд. доллар

(АҚШ) маблағ сарфлангани керак.

Бирлашган Миллатлар Ташкилати Бош Ассамблеяси томонидан 1989 йил 20 ноябрда қабул қилинган "Бола ҳуқуқлари тўғрисида" Халқаро конвенция Ўзбекистон ҳукумати томонидан 1992 йил 2 декабрда ратификация қилинган бўлиб, бу мустақил республикамиз Конституцияси қабул қилиниши арафасида

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қилинган "Таълим тўғрисида"ги Қонулда болаларнинг билим олиши ва уларни ижтимоий ҳимоялашға қаратилган қатор моддалар мавжуд. Шунга қўра мамлакатимизда мактаб ёшидаги болалар "Жинс, тили, ёши, irqи, миллий мансублиғи, эътиқоди, диниға мансубати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий мавқеи, турар жойи,

қабул қили

Ўзбек миллий футболнинг қаддини ростилаш учун имкониятлар яратилмоқда. Фарғонада 1994 йили мамлакатимизда биринчилар қаторида болалар ва ўсмирлар махсус футбол мактаб-интернати ташкил топган эди. Спорт мактабига дастлабки йили 5-синф ўқувчилари орасидан атиги 25 бола саралаб олинди. Бугунга келиб футболчи ўқувчилар сони 150 дан ортиб кетди.

Интернатта ўқувчилар авваллари спорт мактаби базасида имтиҳон топшириш йўли билан саралаб олинган. Ўқувчиларнинг асосан атиги 25 бола саралаб олинди. Бугунга келиб футболчи ўқувчилар сони 150 дан ортиб кетди.

Ўқувчиларнинг асосан атиги 25 бола саралаб олинди. Бугунга келиб футболчи ўқувчилар сони 150 дан ортиб кетди.

Хасанов Ўзбекистоннинг тўрт карра чемпиони — вилоят "Нефтчи" футбол жамоасига қабул қилинди. 9-синф ўқувчиси Хусеб Қосимов эса республика Ёшлар терма жамоаси сафига тўп сурапти.

Интернатнинг 1986 йилда тузилган футболчилари Қирғизистоннинг Ўш шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда кетма-кет икки йил мутлақ волибликни қўлга киритдилар. Вилоятда эса интернатнинг

"Омад" жамоасига тенг келадиган футболчилар топилмапти. Улар жорий йилда "Умида" ва "Ёшлар" совринларини учун ўтказилган республика мусобақаларида ҳам фаол қатнашдилар. Болалар авваллари қандайдир равишда мосламалар жойларда, очиқ-роғи асфальтланган ерларда машқ ўтказардилар. Ҳозир эса уларнинг мустақил футбол майдони, сув хавзаси, спорт зали ва спорт мажмуаси бор. Ҳокимият қарорига асосан яна уч гектар ер ажратилди. У ерда янги футбол майдони қурилиши алақачон бошлаб юборилган. Ўқув даргоҳи сифати таъмирдан ҳам чиқарилади. Натигада шу йил рес-

публика спорт мактаблари базасининг мустақамлиги бўйича ўтказилган кўриқда мазкур лицей-интернат биринчиларни қўлга киритди. Бугунги кунда футбол мактабига "Нефтчи" футбол жамоасида узлуксиз ўн йил тўп суриб, вилоят шарафини ҳимоя қилган мутахассис Исроилжон Шокиров директор этиб тайинланган.

Лицей-интернат ҳақида яна шунга ўхшаш кўп ишқ сўзларни айтиш мумкин. Лекин футболчиларни ташвишга солаётган баъзи бир муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, вилоят ҳокимлиги 1997 йили интернат учун алоҳида қарор чиқарган эди. Унга асосан футбол мактабига битта автобус ажратилиши, махсус оромгоҳ очилиши лозим эди. Қарорнинг ижроси ҳанузгача амалга ошмапти. Шунингдек, интернат бақувват оталиқ ташкилотга эҳтиёж сезади. Фарғона ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссасдорлик жамияти эса бу вазифани ундамай олмайпти.

Футбол — спортнинг энг оммавий тури. Демак, футбол соҳасида эриши-лажақ галабалар туфайли ҳам мустақил Ўзбекистонимизнинг шон-шухрати-ни бутун жаҳонга янада кенгроқ тарқатиш имконияти бор. Мамлакатимиз спортининг келажак йўл-дузалари эса бугунги кунда мана шу жажжигина масканда камол топмоқдалар. Ёш спортчиларнинг бугунгача эришган ва қўлга киритаётган муваффақиятларидан қувониб, Ўзбекистон футболининг аjoyиб истиқболи ишончи қўларда, деб баралла айтиш мумкин.

Лицей-интернат ҳақида яна шунга ўхшаш кўп ишқ сўзларни айтиш мумкин. Лекин футболчиларни ташвишга солаётган баъзи бир муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, вилоят ҳокимлиги 1997 йили интернат учун алоҳида қарор чиқарган эди. Унга асосан футбол мактабига битта автобус ажратилиши, махсус оромгоҳ очилиши лозим эди. Қарорнинг ижроси ҳанузгача амалга ошмапти. Шунингдек, интернат бақувват оталиқ ташкилотга эҳтиёж сезади. Фарғона ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссасдорлик жамияти эса бу вазифани ундамай олмайпти.

Лицей-интернат ҳақида яна шунга ўхшаш кўп ишқ сўзларни айтиш мумкин. Лекин футболчиларни ташвишга солаётган баъзи бир муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, вилоят ҳокимлиги 1997 йили интернат учун алоҳида қарор чиқарган эди. Унга асосан футбол мактабига битта автобус ажратилиши, махсус оромгоҳ очилиши лозим эди. Қарорнинг ижроси ҳанузгача амалга ошмапти. Шунингдек, интернат бақувват оталиқ ташкилотга эҳтиёж сезади. Фарғона ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссасдорлик жамияти эса бу вазифани ундамай олмайпти.

Лицей-интернат ҳақида яна шунга ўхшаш кўп ишқ сўзларни айтиш мумкин. Лекин футболчиларни ташвишга солаётган баъзи бир муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, вилоят ҳокимлиги 1997 йили интернат учун алоҳида қарор чиқарган эди. Унга асосан футбол мактабига битта автобус ажратилиши, махсус оромгоҳ очилиши лозим эди. Қарорнинг ижроси ҳанузгача амалга ошмапти. Шунингдек, интернат бақувват оталиқ ташкилотга эҳтиёж сезади. Фарғона ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссасдорлик жамияти эса бу вазифани ундамай олмайпти.

Соқин лаҳзалар

Xullas...

ИККИ АСРЛИК УМР

соҳиблари орамизда кам қолмоқда. Уларга худди муъжизани кургандек қараймиз. Екатерина Шеглова XIX асрда бир ойгина яшашга муваффақ бўлган. Яъни тутилган йили 1899 йилнинг сунги ойига туғри келган. Шундан ҳозирга қалар умр кечираётган онахоннинг 82 яшар Иван исмли угли бор. Унинг 6 ака-укаси ва опаси алақачон вафот этишган. Иван онасининг иссиқ-сувугига ярайдиган ҳолатда эмас, қартайган чол. Қайта онаси унинг олдига тетикроқ, фақат қуриш ва эшитиш қобилияти сустроқ. Екатерина момо: "Икки асрда яшаш бахтига муяссар бўлдим. Оллоҳ менга яна бир йил умр берса, учинчи асрни ҳам кураман!" дея эртало кеч тоатибодат қилади...

БУРГАГА АЧЧИҚ ҚИЛИБ...

Никоҳдан утишга тайёр келин-куёв! Чиройли либослар, гуллар, худлас, танта-наворлик. Атрофда эса келин-куёвнинг қувончига шерик қариндош-уруғ, ёр-биродарлар. Қўлмагаанда куёв Патрик Кэмпбелло ҳаммани хайратла қолдириб, даврдан сирғалиб чиқди. Нима жин урди уни? Бунинг сабаби қоронги. Келин шурлик шармандали ҳолга тушгани, ҳақоратлангани учун уша қўниёқ 50 йил гапирмай юришга онг ичди. 19 ёшли гулдэк қиз арзиманган бир йигитни деб мотам тутиб утирса-я! Шармандали ҳолга тувоқ бўлганлар келинни узига келтирilmay овора. Ҳаттоки, шифокорлар ҳам шунга йил ташириш тавсияларини ишдан чиқариб, бориб-бориб тилдан қилишга сабаб бўлиши мумкинлигини айтмоқдалар. Хеч ким билан сузлашмасликка онг ичган қиз "бургага аччиқ қилиб, қургани ёқайпти". Англияда чиқадиган "Гардиан" газетиси бу ҳақда шов-шув кутарган.

"ДЕХҚОН ХУЖРАСИ"ДА ДАРС

Вятка шаҳридаги болалар ва ўсмирлар туризми маркази қошида "Деҳқон хужраси" қўрғамза зали фаолияти йўлга қўйилди. Хужра мулақо қадимий анъаналарини узида ақс эттирган бўлиб, унда эски печ, чўгун дастали айри, сурми муҳай қилинган. "Кил бурчак"да эса иконалар, деворда балаларга, кираверилда кўнгал топанга қўлдан кўнгал топанга уй-рўзгор буюмлари, яъни пичок, челақ, қайин пустилогли тайёрланган аjoyиб шпиннактлар. Шуниси таажжубланарлики, зал ўқув хонаси вази-фасини ҳам утамқода. Ўқувчилар бу ерга улқашунос-лик дарсини утишга бажонидил келишади. "Вятка уйиллари" тугарағида эса болалар унутилиб кетаётган уйиллар билан овунилшади.

Yoshlar fikri

«ГИЁЎВАНДЛИК»

Гиёвандлик. Бу сузнинг ўзати гиёв, яъни малҳам. Одатда гиёв инсонларнинг дардида дармон бўлиб, уларнинг хасталиқларини тугатади. Унинг кутроқ тиббиётда ишлатилиши ҳаммага маълум. Шундай экан, бу усимлик нима учун ҳамма-ни даҳшатта солиди? Нима учун "гиёв" сузига "вандлик" қўшимчаси қўшилиб, "хаёвбахш" маъносини "аср вабоси" деган маънога алмашлади? Олдинлари гиёвандлик йўқлиги? Гиёвандлик — бу улим. Гиёвандлик — бу жаҳолат. Лотин Америкаси аср вабосининг кашфиётчиларидан биридир. Бунга сабаб ривожланиш сурияти сует булган хавфсизлик тизими, инсон ва жамиятнинг назорати урнатилмаган давлатларда гиёвандлик ўзига паноҳ топиб, илдиз отади. "Наша", "банг", "опиум", "героин", "кокаин", "мари-хуанна", "кукиори" — буларнинг номлари хар хил бўлса ҳам максаллари бир. Бу касофатнинг олдини олиш учун бизнинг юртимизда ҳам қўллаб саль-ҳаракатлар қилинпти. Ҳаммага маълумки, Ўзбекистон Марказий Осиёда ривожланишнинг бир қанча йўналиш-ла-

ana shunaqa gaplar...

Низомий номдаги Тошкент Давлат педагогика университети миямурияти, қасаба уюшмаси ва мусика факультети жамоаси, университет вокал кафедраси доцент-и Н.Қаҳқоровани Ойна ҚАҲҚОРОВА вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Мирзо Улдубек номдаги Тошкент Давлат университети ректорати, қасаба уюшмаси қўмаси университетнинг халқаро алоқалар бўйича проректори, тарих факультети декани Х.Ғуломовга онаси Мухаррам аянинг вафот этишига муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат шарқшунос-лик институти раҳбарияти ва қасаба уюшма қўмаси Эрон-афғон филологияси кафедрасининг катта ўқитувчиси Н.Шома-товга аяси Мирзоқадир МИРЗОҚИРОВ вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Низомий номдаги Тошкент Давлат педагогика университети ректорати ва физика-математика факультети жамоаси математика ва уни ўқитиш методикаси кафедрасининг доценти Алмуҳ САОТОВ вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳам-дардик билдирилди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 20. ИНДЕКС: 149, 150, Г-1000. Тиражи 23.825. Г. 1 2 3 4 5 6 Ҳажми 2 босма табоқ, Оқсет усулида босилган, қороз бичими А-2.

«Шарқ» нашрият матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюқ Турон» кўчаси 41-уй

Босинга топшириш вақти — 20.00. Топшириш — 20.00.

САРКИСЯН, АКОПЯНЦ ВА БОШҚАЛАР
Бу йилги мамлакат биринчилиги якуниларига кўра йилнинг энг яхши мураббий ва футболчиси аниқланди. Унга кўра Юрий Саркисян — энг яхши мураббий ва Андрей Акопянц — энг яхши футболчи деб топилди. Саркисяндан кейинчи ўринларни С. Шевченко, Р. Мирсолиқов эгаллашди. Бўса, Акопянцдан эса Раҳмонқулов, Н. Хасановлар ордга қолишди.

ЕВРОПАДА КУРАШ
Кураш жаҳонни забт этмоқда. 19 декабрь кун Белоруссиянинг Минск шаҳрида кураш бўйича 1-Европа чемпионати бўлиб ўтди. Мусобақаларда ўн учта мамлакат полволлари қатнашиб, волиблик учун кураш олиб борадилар.

ФАРҒОНАДА "БЕЛБОҒЛИ КУРАШ"
Жаҳонга чиққан кураш — Бухоро кураш усули ҳам бор. 17 декабрь кун Фарғонада, "Белбоғли кураш" бўйича халқаро турнир ўтказилган бўлди. Унда Қозоғистон, Қирғизистон, Тожкистон, Туркменистондан келган полволлар юртимиз спортчилари билан бирга бел олишадилар.

МАЙДОНДА ВА ТАШҚАРИДА БАҲС
Аргентинанинг машҳур "Бока Хуниорс" ва "Ривер Плейт" клублари баҳс доимо кескин ўтади. Уларнинг мухлислари ҳам майдондан ташқарисида ўзаро "хисоб-китоб" қилиб оладилар. Бу йилги ўйиндан сўнг ҳам шундай бўлди. Тартибсизликлар натижасида бир ёш бола вафот этди. 25 та ашаддий мухлислар қамоққа олинди.

СИДНЕЙ — 2000
Олимпиада ўйинлари кейинги даврда улкан даромад келтирувчи манба бўлиб бораётгани рост. Сидней олимпиадасининг ташкилий жамағмаси бутун мутахассислар тахминича 1,7 миллиард долларни тапшиқ қилмоқда. Мўлжалли "ўйин"лар ҳам бошлаб юборилган. Жумладан, мактаб ўқувчилари ва кам таъминланган кичиларга мўлжалланган 434 минг билет ҳозирданок "ўз-ўзи-дан" йўқолиб қолган.

Qadriyat
РАМАЗОН КУНЛАРИ НЕГА НИШОЛДА ЕЙМИЗ?

Моҳи Рамазон кунларида бозор оралсангиз, албатта, катта идишларни тўлдириб, нишолда сотаётганларга дуч келасиз. Нима учун ширинликнинг бу тури фақат руза ойида истеъмол қилинади? Пойтахтимизнинг Авиасозлар деҳқон бозорига нишолда сотаётган истараси иссиқгина аёл — Иноят Раҳмоновага ушбу савол билан мувожабат қилганимда, лундагина таърифлари шундай бўлди: — Нишолда тез ҳам буладиган таом. У меъла-ичак ва ошқозон фаолиятини яхшилади. Айрим егуликларда учрамайдиган оқсил мода бу ширинликда мул-қул. Уни одатда овқатдан сўнг ейишади, акс ҳолда иштаҳани бўғиб қўяди. Иноят опанинг қўли-қўлига теғмайди. 20 литрлик сирли кастролқалаги нишолдаси ярилмаб қолган. Чумича нишолда тўлдириб, тенага кўтарсангиз, худди қўюлтирилган сут каби оппоқ суюқлик қўзилиб-қўзилиб оқади. Иноят опа тайёрлаган нишолда айрим-айримки сингари бутқасифат эмас, оби-тобида, нишолдансан, нишолда. Сўхбатдошим сузини давом эттирди: — Екуб Алиев маҳалласига келин бўлиб тушган илк кезларимда қайнотам раҳматлик Абдумавлон Раҳмонов Рамазон ойида, албат-

Х. ТҶИМАНОВА

Хотира

ли диплом билан тугатди. Суннатилло Муқимов биринчи ўзбек кимёгар мураббийси сифатида маҳаллий миллат вакилларида республиканинг ишчилар факультети, техникумлари учун умумий фанлардан ва педагогикадан дарс беришчю каск малакали мутахассислар тайёрлашга муносиб улуш қўлди. Илим сирларини мисқоллаб тўллаган, ёш олим Суннатилло Муқимов 1938-1939 йиллар анорганик кафедраси доценти лавозимига Урта Осиё Давлат университетида толиби илмларга дарс бера бошлади. Кейинчалик Ўзбекистон Фанлар Академияси ташкил топган, академия таркибидеги ягона кимё институтига ишга таклиф қилинди. 1940 йилдан сўнгги 10 йил давомида тузлар мувозанати илмий лабораторияси мудири лавозимига ишлади. Туз конлари захиралари ва ҳола-

ОЛИМ ҚОЛДИРГАН МЕРОС

Қарноқ қишлоғи қадимдан билим ўчоғи эди. Асримиз бошида бу ерда 4 мадраса ва саводхонлик мактаблари фаолият кўрсатган. Суннатилло Муқимов бошланғич таълими Шомухаммад Эшон мадрасасида олди. Кейинчалик, Бухороий шарифнинг Мир Араб мадрасасида таҳсилни давом эттирди. Диний китобларни ўқиш билан бирга кўпроқ дунёвий илмларни эгаллашга интилди. Араб тили ва форсчани кунг билан ўқиб ўрганди. 1917 йили мадраса таълимини тугатиб, Бухородан қадрдон қишлоғига қайтди. Ўқитувчиға мухтож қишлоқ мактаби учун туб миллат вакили бўлиши Суннатилло Муқимов каби билимдон мураббийнинг пайдо бўлиши айни муддао эди. Мактабда хисоб, жуғрофия, тарих ва табиат каби замонавий фанлардан сабоқ берди. Толиби илмларга ўқиш-ёзишни ўргатди. Туркистон давлат университети таъсис топганлигидан хабар топган, Суннатилло Муқимов Тошкентга келиб, ишчи факультетиға ўқишга кирди. Бир вақтнинг ўзида Тошкент шаҳар халқ таълими тизимида ўқитувчилик вазифасини ҳам ўтай бошлади. 1929 йили домла институтни имтиёз-

Бир вақтнинг ўзида Тошкент шаҳар халқ таълими тизимида ўқитувчилик вазифасини ҳам ўтай бошлади. 1929 йили домла институтни имтиёз-

Нигора ЎРМОНОВА, ТошДУ тиллар Марказининг катта ўқитувчиси Суратда: Суннатилло Муқимов рафикаси билан.

QUTLOV

Мухтарам Мавлуда АБДУЖАЛИЛОВА!
Таваллуд топган кунингиз муносабати билан Сизни қутлаб, Оллоҳдан Сизга тин-сизатлик, тирю бадавлатлик тилаймиз. Сиздани қамтарлик, тиймон-этиқоқ, олжаноблик хислатлари фазилатларингиз қаторида минглаб ўқувчиларингизга ҳам қўйсин!

Жиззах вилояти Дўстлик тумани Мунаввара Солиева номидаги 17-ўрта мактаб жамоаси

Ma'rifa

ТАБСИС ЭТУВЧИЛАР:
Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим ва фан хойимлари қасаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

Бош муҳаррир
Ҳалим САИДОВ

Тахрир хайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ, Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БҮРИБОЕВ (масъул котиб), Шўжур ЖОНБОЕВ, Қўрбоний МАТҚУРБОНОВ, Нўғмонжон РАҲИМЖОНОВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Йўлдош САИДЖОНОВ, Хўлқар ТҶИМАНОВА, Саъдулла ҲАКИМОВ, Ҳўткир ҲОШИМОВ

Рақам ва далиллар

Рақам ва далиллар ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдилар. Фойдаланилмаган мақолаларга жавоб қайтарилмайди. «Маърифат»дан материалларни кўчириб босиш тахририят рухсати билан амалга оширилиши шарт. МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси,32. ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб—136-56-42, хатлар ва оммавий ишлар бўлими—136-55-58. Газетани ИВМ компьютерида Малоҳат ТОШОВА саҳифалади. Навбатчилар: Аҳмад ОТАБОВЕВ ХҲҲАЕВА, Аскар ШОКИРОВ